

Aktuálně

str. 4

Zákon o střetu zájmů:
K majetkovému přiznání komunálních politiků už se anonymové nedostanou.

Poradna

str. 6

Jak postupovat při údržbě památného stromu?

Příklad dobré praxe

str. 12

Náklo:
Starosta chce dětem vrátit nářečí. Vydal proto učebnici hanáčtiny.

Bylo nebylo... aneb Pošty nepošty

Úvodník

Vážené starostky, vážení starostové, přátelé Sdružení místních samospráv ČR.

Naše malá obec nikdy neměla svou poštu. S výstavbou nového obecního domu v roce 2005 se ale povedlo otevřít alespoň poštovní se dvěma místnostmi, České poště přímo na míru. Měli jsme milou doručovatelku Marušku. Pracovala tu léta, znala každý dům a každého, ke komu s poštou přicházela. Zároveň obsloužila i přepážku. V roce 2014 nastalo období velkých změn. Nejdříve Marušce změnili pracovní dobu tak, že nikomu nevyhovovala, pak naše oblíbená doručovatelka o místo na poštovní přišla. Prý měla málo klientů. Nedivím se. Měla totiž v posledním roce stanovenou otevírací dobu přepážky na asi hodinu a půl dopoledne a sotva hodinu odpoledne. A tak u nás měla být poštovní pro malý zájem zrušená. Chodili na ni totiž v průměru asi tři lidé denně.

Proto jsem byla ráda za možnost suplovat služby pošty a zřídit jako obec Výdejní místo typu I. Rýsovalo se tak možné zkvalitnění služeb pro naše občany, zachování pošty v obci a to starostu vždy zajímá. Byť to bylo na úkor obecního úřadu a s vědomím, že se nám budou podmínky plnit těžko, vstupovali jsme do zřízení výdejního místa rádi. Mrzelo nás, že to byly služby zpočátku velmi ořezané, bez přístupu k počítači, i tak ale pro lidi přínosné. Na přepážku začali poštu přivážet noví doručovatelé. Po krátkém čase jsem si přestávala pama-

tovat jejich jména. Později už jsem jim dávala jen čísla: Pošťák číslo 8, 9 atd. Ano, skutečně tak velká fluktuace na tom místě byla. Když náhodou někteří sebrali odvahu a zmínili se, co jejich práce obnáší, vůbec jsem se nedivila. Měli řešit pojistky, smlouvy především a pozdě do noci si skládat letáky, aby s nimi mohli další den obíhat vesnice. Pracovní doba na oko, k tomu normy na předání důchodů. No, zkuste vydat důchod do pěti minut, když to obnáší zavzvonit, počkat než důchodce přijde, najde klíče, zapomene brýle... I ti nejšikovnější vydrželi ne více než rok, ale zaznamenala jsem i pár takových, kteří nevydrželi ani týden.

Po vlně kritiky těch, kteří na výdejní místo přešli anebo k němu měli naprosto negativní stanovisko, se začala pravidla trochu zvolňovat. Byla nám nabídnuta možnost přejít na rozšíření služeb jako samostatná Pošta Partner II. S očekáváním jsme ji od roku 2017 začali provozovat. Poštovní přepážku nám zabezpečuje jedna pracovnice, která zároveň na obci působí

jako knihovnice a je schopná služby pošty poskytovat v širším časovém měřítku, než je avizovaná pracovní doba tři hodiny denně. Naše očekávání, že přechod na počítačový systém pošty ušetří vypisování mnoha zbytečných formulářů neznámého smyslu, se ale bohužel hned zpočátku nenaplnilo. Jak jsem někde řekla, naše Eva je knihovnice, pošťák a ekolog. Proto je od začátku nešťastná z ekologického pohledu na fungování pošty. Nechápe smysl jednorázových foliových služebních brašen, vidí množství plastů a papíru, které nedává žádný smysl, povinnost tištění dlouhých závěrek, papírů o dvou řádcích, které nikdo dál nečte, protože si je od nás ani nikdy neodveze. Máme krabice nálepek, které se mění za nové, staré už se nesmí využívat a jsou jich v republice bedny. Kdyby si naše Eva chtěla vzít dovolenou, neseženeme my, ani Česká pošta náhradu. A přestože zaměstnanec má na volno nárok, nesmíme zavřít ani na den.

Pokračování na straně 2

Milí čtenáři SMSKY, představitelé samospráv.

Sdružení místních samospráv ČR oceňuje Vaši práci v těchto složitých dnech, již nám všem komplikuje epidemie koronaviru COVID-19. Vzhledem k tomu, že situace i bezpečnostní opatření se každým dnem mění, chceme Vám vyjádřit naši podporu a připomenout, že jsme stále ve střehu a připraveni Vám pomoci či poradit v případě jakýchkoliv dotazů. Můžete nás kontaktovat na adrese poradna@smscr.cz. Rozhodně není v silách, ani zájmu SMS ČR každou novou informaci sdílet či opravovat, neboť zastáváme názor, že je třeba se v krizových situacích řídit pravidlem informování z oficiálních a ověřených zdrojů, jimiž jsou webové stránky ministerstev, důvěryhodná média (ČT a Rozhlas), zpravodajské služby, případně v tomto případě např. WHO.

Mnoho zdaru a sil přeje za celý tým

Jana Přecechtělová, ředitelka SMS ČR

Bylo nebylo... aneb Pošty nepošty

Pokračování ze strany 1

Rozhodla jsem se tedy kdysi, že na pobočce Evu osobně zastoupím. Týden jsem trénovala postupy v poštovním PC programu. Znáám jich několik, ale tohle bylo něco. Hodinu jsem v počítači prováděla kroky k otevírání přepážky, hodinu ji zavírala. V zásadě jsem celou pracovní dobu strávila jen tím, že jsem se snažila vyplnit každou důležitou kolonku. Netrpělivé klienty jsem posílala do tři kilometry vzdálené Strážnice s tím, že tam pořídí dříve, než já se prokoušu programem. Vše se samozřejmě odehrávalo s milým úsměvem, jak se na Poštu Partner sluší. Nakonec nikomu na poště nevadilo, že dostávali nulové formuláře, ale hlavně nikomu z našich občanů nevadilo ten týden jezdit jinam. Vydala jsem pár dopisů, které by jistě i týden počkaly, ale daly by se i přeskladnit. Vyzkoušela jsem si, že není reálné, abychom na Partnerovi měli proškoleného pracovníka pro náhodný zástup. Mít jednu takovou osobu by mohla být snad cesta pro svazky nebo mikroregiony. Ale co pak například v kanceláři, kde je Partner a zároveň osobní údaje obyvatel? Neřešitelné!

Na přepážku nyní dochází v průměru kolem 250 osob měsíčně. Vím, že by to poštu neuživilo. Zarážející ale je, že ve srovnání se sousední obcí, která má 430 úkonů měsíčně se tento rozdíl odráží 500 korunami měsíčně, které mají

oni za tyto služby navíc. Tak málo je hodnocen jednotlivý úkon. O tom, že by se provoz Pošty Partner obcím vyplatil, nemůže být řeč. A někdy ani nepochybujeme, že se služby nevyplátí poště, jak jsou zkosnatělé a podmíněné historickými byrokratickými postupy.

Nyní dochází k další fázi zkvalitnění služeb České pošty. S povděkem přijímáme úbytek některých formulářů. Vážně už bylo na čase. Každá změna však působí komplikaci naší pobočce. Kdysi jsme se provozní dobou přizpůsobili fungování pošty a jejímu rytmu. Ten je teď zcela jiný. Nyní musí pracovníce obce na pracovníci České pošty čekat. Kdy se dostaví? Vyjde jí to v polední přestávku, nebo po pracovní době? Někdy se tu během dne vystřídají i tři pracovníci ČP. Jedna vozí na pobočky bedny, druhá balíky, třetí je doručovatelka listovních zásilek a je závislá na tom, jak její druhá kolegyně zvládne po obci rozvést balíky. A tak někdy nestíhá jedna, jindy druhá a poté co rozvezou, co mají, přejíždí obě do sousední vesnice...

Pro tuto svou práci u nás mají jen to zázemí, které my jim ochotně poskytneme. Místo pro roztřídění pošty, místo pro ukládání zásilek, sociální zařízení. Není to zázemí, co by jim vyjednal jejich zaměstnavatel. Ono se to totiž tak nějak předpokládá, že obce je ve štýchu nenechají. Ty ženy si nestěžují. Ale když je vidím, je mi z toho smutno. Systém jsem zatím nepo-

chopila. Ne ve 21. století, ne ve srovnání z dobou, kdy přijela jedna poštačka, která všechno rozvezla, a která byla k zastížení ve stejný čas a na stejném místě. Nový systém doručování listovních zásilek obden viditelně bere chuť pokračovat u České pošty i těm, kteří dosud vydrželi.

Chápu, že je složité vymyslet takové řešení, jež by bylo ekonomicky i lidsky výhodné. Mám ale za to, že služby by se lidem měly přibližovat, ne vzdalovat. Nevím, zda má dvourychlostní doručování předpokládaný efekt. Vnímám spíše zájem lidí o využívání jiných přepravních služeb, které nabízejí služby levněji.

Martina Bílová
starostka Tvarožné Lhoty

Zachovat poštu? Existují různá řešení. Aneb Pošta Partner pohledem tří obcí

Téma

Česká pošta pokračuje v projektu Pošta Partner (PP). Do roku 2025 má přejít na partnerské provozovatele dalších 1500 poboček. V současnosti je zhruba 640 partnerských pošt. Na nový systém se přechází hlavně v obcích, kterým hrozilo zrušení pošty. Z velké části je přebírají pod svá křídla obecní úřady. O zkušenostech s provozem Pošty Partner pojednává úvodník starostky Tvarožné Lhoty. A jaké jsou ohlasy z dalších obcí? Nahlédneme třeba do tří z nich, které se nacházejí na území Jihočeského kraje.

Městys Lhenice, starostka Marie Kabátová, necelých 1900 obyvatel

Poštu Partner provozujeme více než rok. Jednání o Poště Partner začalo ve chvíli, kdy jsme zahájili plánování celkové rekonstrukce budovy úřadu městyse, v níž měla i Česká pošta svou provoznu. Požádali jsme ČP o vyjádření k projektové dokumentaci a v tu chvíli přišla nabídka, aby obec převzala a provozovala Poštu Partner. Ve vyjádření dále stálo, že pokud ji nezačneme provozovat my, nabídnou ji jinému subjektu v obci, jakým je například prodejna potravin. V budově městyse, která se nachází v centru, by pak zůstal nevyužitý prostor. Přišlo nám zcela logické, že pošta patří do centra a tak jsme Poštu Partner převzali.

Výhody: Pošta v obci zůstala a stejně tak i provozovna v budově úřadu spolu s podatelnou úřadu. Měli jsme štěstí na zaměstnankyni Pošty Partner, která 20 let u České pošty pracovala. Přechod na PP byl tedy bez problémů a myslím, že občané změnu ani nepoznali. Pracovníci PP a podatelny jsou schopny se vzájemně zastoupit při čerpání dovolené či nemoci. Po ročním provozu bychom chtěli přistoupit na sjednocení pracovní doby pro obě přepážky – poštu i podatelnu.

Nevýhody: Finanční zátěž, kdy na provoz Pošty Partner doplácíme zhruba 300 tisíc korun ročně. Problém vidím také se zástupem. Máme jej sice vyřešený výškolením pracovníce podatelny i pro poštovní služby, ale i tak mohou nastat situace, kdy nebude například kvůli nemoci k dispozici ani jedna. Nedokážu si představit, kde seženeme pracovníka pro poštu, která smí být zavřena ve výjimečných případech pouze dva dny.

Do budoucna? Chtěla bych, aby bylo možné i na Poště Partner provádět vidimaci a legalizaci a také zřídít Czech Point. Určitě je co zlepšovat. Ale pokud by se měla pošta v malých obcích a městech zrušit, pak jsem zcela určitě pro model Pošty Partner. Alespoň v naší obci funguje k velké spokojenosti obyvatel.

Pišťín, starosta Jaroslav Havel, necelých 700 obyvatel

Boj proti zrušení pobočky České pošty tady začal už v roce 2010. Tehdy přišlo strohé oznámení, že se pobočka bude rušit. Tím to všechno odstartovalo. Nejprve jsem požádal o spolupráci Jihočeský kraj, nesouhlasné vyjádření jsem poslal i na generální i krajské ředitelství ČP, stížnost na postup ČP na Český telekomunikační úřad a dozorcí radu ČP, prostě všude, kam mě napadlo.

V dubnu 2011 nám byla doručena informace, že se veškeré práce na redukcii stálých provozoven pozastavují.

Další kolo jednání začalo v listopadu 2011 a to tím, že v rámci zlepšování služeb nám nabízí ČP účast na projektu Pošta Partner, který by fungoval společně i pro obec Sedlec. Tím by se náklady rozdělily mezi dvě obce. Po několika jednáních jsme i tento pokus zamítli a pak byl dlouho klid.

Další jobovka v oblasti služeb přišla v roce 2017, kdy družstvo provozující místní obchod začalo vážně uvažovat o jeho uzavření. Obchod byl totiž prodělečný. Společně jsme zvažovali, jak obchod podpořit. Jednou z možností bylo spojit provoz obchodu s Poštou Partner. Rozhodování pak bylo mezi variantami zavřený obchod – otevřená pošta nebo zachovaný obchod s pobočkou ČP. Takhle na papíře se to zdá jednoduché, ale ve skutečnosti bylo prosazení nějaké změny velmi emotivní a vypjaté.

Nevýhody: Stávající zaměstnankyně ČP byla propuštěna, provozní hodiny pobočky byly trochu přeházeny. Prodávákům ale přibyla práce a některé dokonce agendu nezvládly, takže daly výpověď. Bojovali jsme s názory, že není možné prodávat a zároveň odbavovat zásilky apod.

Výhody: Po nějaké době společné fungování Pošty Partner a obchodu mohu hodnotit kladně. Asi největším pozitivem je to, že v obci máme i na dále poštu i obchod.

Chřešřovice a Jehnědno, místní části Albrechtic nad Vltavou, starosta Miroslav Ušatý, přibližně 250 obyvatel

I když zde žije trvale přibližně 250 obyvatel, v turistické sezóně se číslo až zdvojnásobí. Chřešřovičtí a Jehnědští otevřeli dveře nové pošty poprvé 1. prosince 2015. Obci se podařilo opravit budovu na své náklady a pronajmout ji k provozování pošty a obchodu. Nabídku na provozování PP přijala Lenka Kothánková.

Nevýhody: Zpočátku měla provozovatelka obavy, zda veškerou agendu poštovních služeb zvládne. S odstupem času je to pro ni už ale běžná rutina.

Výhody: Podle provozovatelky bylo nejdůležitější, že si místní na kombinaci služeb zvykli. Část příjmu od Pošty Partner investuje do svého obchodu a rozšiřuje tak nabídku potravin. Ale tím její aktivity nekončí. V obci dělá nejen poštačku a prodavačku, ale i knihovnici. Propojení konzumu a PP zde funguje a co je důležitější, poštovní službu se v místních částech podařilo zachovat.

Téma zpracovala Milada Vopálková

Pošty a obchody v malých vesnicích musíme udržet!

Ministerstvo průmyslu a obchodu připravuje dotační titul, který by mohl pomoci malým obcím s provozem obchodů. Informace zazněla na březnovém setkání pracovní skupiny SMS ČR, která se zaměřuje na služby na venkově. Kromě toho, jak ve vesnicích udržet obchody, řešila skupina také zachování poboček České pošty.

„Obchod je základní službou, která je indikátorem kvality života v obci, ovlivňuje vyliďňování venkova a pro každou starostku a starostu představuje primární službu, za kterou budou bojovat do poslední chvíle,“ uvedl předseda pracovní skupiny Tomáš Dubský. Členové skupiny se shodují, že zavření obchodů druhotně ovlivňuje život především starších občanů, kteří nemají již důvod každým den vyrazit pro základní potraviny, popovídat si se sousedy, které po cestě potkají a být tak v kontaktu (mnohdy jediném) s lidmi. Přestože provoz obchodu stojí a padá na tržbách, jež nejsou v malých obcích závažné, tedy udržitelnost je měřena z pohledu ekonomického výnosu i ztráty, starostové v malých obcích dál bojují za zachování obchodů. Předně jde totiž o službu občanům.

Kromě budoucnosti obchodů v obcích do 1000 obyvatel se skupina věnovala také připravovanému dotačnímu titulu „Kabina“, jenž se týká oprav veřejného osvětlení, třídící slevy, skládkování a třídění vysloužilého elektrického nebo domácích čistítek odpadních vod. Stejně jako o obchody stojí starostky a starostové ta-

ké o udržení poboček České pošty, případně provoz Pošty Partner, která v poslední době představuje pro provozovatele vysoké náklady.

Jednání pracovní skupiny pro služby na venkově se měli účastnit také zástupci České pošty, kteří však byli s ohledem na mimořádné opatření vlády proti koronaviru z jednání od-

voláni, a nemohli proto reagovat na podněty k provozu a budoucnosti poboček. „V plánu je proto separátní schůzka, na níž bychom s nimi chtěli všechny dotazy a problematiku okruhy probrat,“ řekl Tomáš Dubský. Další jednání skupiny se má uskutečnit ještě před letními prázdninami.

red

K majetkovému přiznání komunálních politiků už se anonymové nedostanou.

SMS ČR ale navrhuje další změny zákona o střetu zájmů!

Ústavní soud ČR ve středu 11. března potvrdil, že zákon o střetu zájmů nepřiměřeně zasahuje do soukromí komunálních politiků. Jejich majetkové poměry od počátku roku 2021 už nebude moci zjišťovat anonymně na internetu kdokoliv. Sdružení místních samospráv ČR vítá nález, kterým byla zrušena zásadní část zákona – zpřístupňování údajů z majetkových přiznání komunálních politiků. Na druhou stranu ale Ústavní soud nevyhověl návrhu vyjmout ze zákona neuvolněné funkcionáře malých obcí, což by mohla vyřešit novela zákona. SMS ČR proto hodlá navrhnout ministryni spravedlnosti změny, které dopady na neuvolněné komunální politiky více zohlední.

Z nálezu vyplývá, že zákon o střetu zájmů, jenž ukládá komunálním politikům předkládat majetková přiznání, dál platí. Změní se ale způsob nahlížení do údajů v Centrálním registru oznámení. „Má-li být cílem nahlížení do centrálního registru oznámení prevence či odhalení střetu zájmů, respektive zvýšení důvěry veřejnosti v činnost veřejné moci, nikoli pouhé uspokojení osobní zvědavosti, či dokonce zjišťování informací pro účely nezákonné či jinak nepřipustné, nelze považovat formální bariéru v podobě podání individuální žádosti za překážku, která by naplnění uvedeného účelu bránila,“ uvedl soudce Vojtěch Šimíček s tím, že protiústavnost shledali výhradně v neanonymním a zcela nediferencovaným elektronickém zpřístupnění majetkových oznámení u všech politiků.

SMS ČR oceňuje práci senátorů, kteří ve dvou návrzích napadli jak původní předlohu z roku 2017, tak i novelu z roku 2018, jež ponechávala podstatnou část citlivých údajů stále plošně komukoli anonymně dostupnou. Sdružení ale požaduje, aby byl s ohledem na nález

zákon o střetu zájmů komplexně změněn zejména s ohledem na dopady na neuvolněné komunální politiky. Předseda Stanislav Polčák návrh projedná s ministryní spravedlnosti Marií Benešovou. „Neuvolněné funkce zastávají představitelé především menších obcí. Měli bychom být rádi, že se v nich vůbec najde někdo, kdo je ochotný se ve svém volném čase a za minimální odměnu této práci věnovat. Stát by měl tyto občany podpořit a ne je šikanovat,“ uvedl předseda SMS ČR Stanislav Polčák, podle nějž paradoxně například evropská pravidla zveřejňují o finančních zájmech europoslanců daleko méně údajů, než v ČR musí podávat neuvolnění členy rady menší obce. „Ministryni Benešovou chceme požádat, aby zákon o střetu zájmů důsledně rozlišoval situace, kdy jde o funkci člena vlády či poslance nebo neuvolněného radního malé obce. Jinak se obávám, že další komunální volby povedou k odlivu schopných a úspěšných z komunální politiky,“ dodal.

SMS ČR od počátku namítalo, že plošné zveřejňování citlivých soukromých údajů v registru Ministerstva spravedlnosti je problematické.

Registr byl totiž dostupný komukoli a navíc anonymně. Tento zásadní rozpor nebyl odstraněn ani novelou z roku 2018, jež měla za cíl zmírnit dopady zákona o střetu zájmů (novely z roku 2017) právě u komunálních politiků. Rozhodnutí soudu je průlomové, neboť ruší ihned zveřejňování jakýchkoli informací Ministerstvem spravedlnosti z oznámení podávaných politiky. SMS ČR upozorňuje na důsledky, které měla dosavadní problematika úprava na komunální sféru. Výsledkem bylo více než 20 tisíc přestupkových řízení, vedených s komunálními politiky, kteří hromadně odmítali respektovat automatické zveřejňování svých soukromých údajů. Dopady zákona se projevily také prakticky ihned rezignacemi komunálních politiků na svou funkci a v komunálních volbách již mnozí z nich kandidovali jen na pozici zastupitele, na kterou se zákon o střetu zájmů nevztahuje. Na malých obcích došlo k citelnému poklesu zájmu kandidovat ve volbách, když v 1600 obcích v komunálních volbách roku 2018 byla podána jen jedna kandidátka. **red**

S ministryní Maláčovou o dopadech sloučení dávek a financování sociální práce

Problematicku dopadů sloučení dávek na bydlení a financování sociální práce řešili na konci února představitelé SMS ČR s ministryní MPSV Janou Maláčovou. Sociální práce by podle sdružení měly být posíleny nejen na obcích, ale také na úřadech práce, jež se dlouhodobě potýkají s nedostatkem zaměstnanců a kromě vyplácení dávek by se měly zaměřit především na práci s klientem, tedy na prevenci.

Schůzka s ministryní se týkala rovněž novely zákona o sociálních službách a role obcí v jejich spolufinancování, která je v tuto chvíli nejasná. „Jsme rádi, že ministryně vyslechla naše obavy z dopadů změn, které zatím stále nejsou vyčísleny,“ uvedla vedoucí legislativních analytiků SMS ČR Jindra Tužilová, která

se schůzky účastnila spolu s předsedou SMS ČR Stanislavem Polčákem a ředitelkou Janou Přecechtělovou. Po setkání s ministryní následovalo finální jednání zastřešující pracovní skupiny k novele zákona o sociálních službách, kde zazněla informace, že ministerstvo vyslyšelo připomínku SMS ČR a ustoupilo z rozporu u zákazu kumulace funkcí sociálních pracovníků. Vyjednávání k zákonu 108/2006 Sb. stále pokračují. Většinu připomínek sdružení však ministerstvo akceptovalo.

red

SMS ČR a SPOV ČR se společně pustili do odpadového hospodářství a protierozní vyhlášky

Aktuální legislativě v odpadovém hospodářství a protierozní vyhlášce se věnovala na svém prvním jednání 20. února pracovní skupina pro životní prostředí složená ze zástupců SMS ČR a SPOV ČR.

Připojili se také zástupci oborových a zájmových organizací, kteří přispěli svým profesním pohledem na novely zákona o odpadech, o výrobcích s ukončenou životností a zákona o obalech, které v současnosti projednává Poslanecká sněmovna.

Velkým tématem byla recyklační sleva a její (ne)výhodnost pro obce, změna sběrné sítě, termín zákazu skládkování, výhrevnost a participace obcí v nově nastaveném systému.

MŽP posílá dvě miliardy na modernizace a úspory energií veřejných budov

Energeticky náročné a provozně drahé budovy měst a obcí mohou být opět úspornější. Ministerstvo životního prostředí uvolňuje z Operačního programu Životní prostředí naposledy v tomto programovém období 2 miliardy korun, které pomohou samosprávám zmodernizovat neúsporné objekty škol, nemocnic, úřadů, domovů pro seniory či kulturních a sportovních center. Rezort podpoří i výstavbu zcela nových budov v pasivním standardu a vyšší využívání obnovitelných zdrojů energie ve veřejné správě. Žádosti o dotace přijímá Státní fond životního prostředí ČR od 2. března 2020 do 2. března 2021. Mezi uchazeči mohou být jak obce a města, tak státní, příspěvkové a církevní organizace, výzkumné instituce, školy či neziskový sektor. Více informací naleznete zde: <https://www.sfzp.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/detail-tiskove-zpravy/?id=123>

SMS ČR a SMO ČR sepsali prohlášení k návrhu stavebního zákona

Společné prohlášení k návrhu stavebního zákona podepsali představitelé SMS ČR Stanislav Polčák a SMO ČR František Lukl. Požadují v něm nové projednání předloženého návrhu upraveného paragrafového znění v rámci meziresortního připomínkového řízení z následujících důvodů.

Jsmo toho názoru, že paragrafové znění zaslané Ministerstvem pro místní rozvoj dne 28. února 2020 je zcela rozdílný koncept oproti původnímu paragrafovému znění, který spíše svojí podobou připomíná novelu zákona a zcela popírá vlastní smysl rekodifikace: zrychlení, zjednodušení, zefektivnění a vyřešení existujících problémů. Je tak v rozporu se schváleným věcným záměrem vlády. Předložený text k projednání je zcela novým návrhem, který územními samosprávami nebyl dosud projednán, ani nepřipomínkovan.

Posouzení vypořádání připomínek pouze předložených fragmentů, bez důvodové zprávy a hodnocení dopadů regulace by bylo nezodpovědné vůči všem adresátům veřejné správy v oblasti územního plánování a povolování staveb i vůči obcím a i státu. Takto závažná právní norma se nemůže připravovat bez širokého konsensu všech dotčených subjektů, neboť by přinesla nedozírné negativní důsledky od samotného povolení stavby až po nejasné dopady do rozpočtů obcí a státu. Předložený návrh popírá většinu prvků, které jsme podporovali. Popírá proklamované cíle rekodifikace, kterými je mimo jiné zjednodušení a zrychlení procesů a posílení práva územních samosprávných celků na samosprávu.

Vzhledem k přerušení kontinuity přípravy a dosud neuzavřeným jednáním nad připomínkami k návrhu předloženému do meziresortního připomínkového řízení jsme názoru, že není možné připomínkovat podle nás zcela nové a odlišné paragrafové znění, a proto vypisujeme dále pouze teze, jejichž zachování je pro nás zásadní.

Od počátku jsme měli výhrady k institucionální podobě stavebních úřadů podle nového stavebního zákona, odluce stavebních úřadů od samospráv. Pro

zajištění dostupnosti stavebních úřadů považujeme za nezbytné zachovat stavební úřad v nezměněném počtu na obcích s rozšířenou působností i na obcích s pověřeným obecním úřadem. O zachování stavebních úřadů na tzv. „jedničkových“ obcích musí být vedena diskuse s územními samosprávami, podmínky pro zachování stavebních úřadů na tzv. „jedničkových“ obcích musí být nastaveny na základě konsensu s územními samosprávami.

Vymezení působnosti stavebních úřadů musí být vymezeno jednoznačně, aby nedocházelo ke kompetenčním sporům, při zachování logiky procesu v území.

Stávající právní řád má velmi široce pojatou ochranu veřejného zájmu. Dlouhodobě je na tuto skutečnost upozorňováno. Jedním z hlavních prvků zrychlení procesu povolení stavby by tedy měla být redukce chráněného veřejného zájmu, neboli změna speciálních zákonů, které tento zájem legislativně ukoťvují.

V celém předloženém dokumentu absenteje návrh systémového řešení koncentrace, redukce, vyjádření a stanovisek dotčených orgánů státní správy. Z dokumentu dále není zřejmé zachování závazných stanovisek orgánů integrovaného záchranného systému, které považujeme za důvody ochrany osob za klíčové.

Vážená paní ministryně, chápeme Vaši situaci, která rozhodně není jednoduchá, a oceňujeme úsilí o rychlé a efektivní řešení neúnosné situace stavební legislativy. V tomto směru Vás podporujeme a budeme se snažit o konstruktivní přístup v hledání přijatelné podoby právní úpravy, která zajistí proklamované cíle, na kterých se všichni shodujeme.

Jindra Tužilová: Musíme fungovat jako namazaný stroj

Jindra Tužilová je novou posilou legislativně právního týmu SMS ČR. V této pozici hodlá jako vedoucí právní analyticika uplatnit dosavadní zkušenosti ze zahraniční korporace, městského úřadu i připomínkového místa. V legislativě se pět let věnovala sociálně zdravotní agendě, kultuře, architektuře, cestovnímu ruchu a ochraně týraných zvířat.

Co Vás s Vašimi bohatými zkušenostmi přivedlo k práci ve Sdružení místních samospráv ČR? V čem je Vám SMS ČR blízké?

Mám zkušenosti s prací v samosprávě, pracovala jsem jako samostatný právník na stavebním odboru a také v organizaci, která samosprávy sdružuje. Vážím si starostek a starostů. Vždycky si říkám, že bych jejich práci nedělala. Že je to řehole. A proto mi pomoc jim a hájení jejich zájmů dává smysl. Obce jsou základním kamenem státu.

Nyní jste vedoucí legislativních analytiků. Co to vlastně znamená? Co je Vaším úkolem a co úkolem analytiků?

Mou prací je v tuto chvíli především koordinovat a nastavit postupy legislativním analytikům tak, abychom fungovali jako namazaný stroj. Analytici jsou ve svých specializacích velmi zdatní. Mají na starosti jednotlivé agendy a pracovní skupiny. A já? Jsem líný člověk,

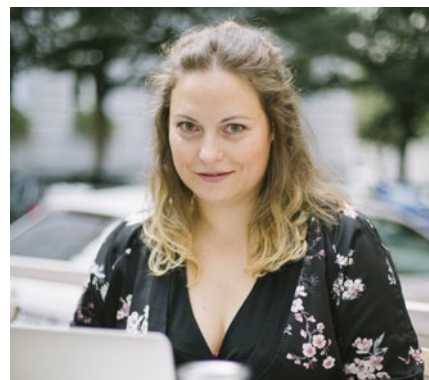
a proto velmi efektivní. Efektivitě a dodržování postupů mě naučila zahraniční korporace, kde jsem pracovala. Produktivita, tedy mnoho úkonů, nás k cíli dovede vyčerpané a demotivované. A já si přeji úplný opak.

Jaké oblasti se nyní nejvíce věnujete?

Jako legislativní analytik se specializuji na sociální agendu, zdravotnictví, sociální odpovědnost. Také na kulturu, architekturu, cestovní ruch a ochranu týraných zvířat.

Na co se nyní nejvíce těšíte?

Nemám před sebou nějaký velký cíl. Těším se na každodenní práci, na starostky a starosty, kteří jsou mi neustálou inspirací a životní školou. Těším se na smysluplnou legislativu, které teď bohužel moc není, na společný úspěch v tom, co se rozhodneme změnit nebo hájit. Tento druh práce mě každodenně naplňuje, a proto se těším na každý den.

Ve chvíli, kdy se mě ptáte, ale musím také dodat, že se každé ráno modlím za zlepšení situace s epidemií koronaviru. Proto přeji všem dobré zdraví a klidnou mysl.

Děkuji. Přeji Vám, aby se Vám v SMS ČR líbilo a dařilo. **Rozhovor vedla Marie Šuláková**

SMS ČR pomáhá, radí a informuje

Jak postupovat při zaměstnávání úředníků na obci?

Většinu agendy každého obecního úřadu tvoří tzv. správní činnosti, tedy plnění úkolů v samostatné nebo přenesené působnosti podle zvláštních právních předpisů. Na zaměstnance obce, který správní činnosti provádí, se pak vztahuje zákon o úřednících samosprávných celků. To výrazně ovlivňuje podmínky, za nichž pracovní poměr takového zaměstnance vzniká.

Veřejná výzva je nutná i na nejmenších obcích

Zákon o úřednících ÚSC v § 6 stanoví, že uzavření pracovní smlouvy se zájemcem o pozici úředníka musí předcházet veřejná výzva k přihlášení zájemců, pokud není vyžadováno výběrové řízení podle § 7–9 zákona o úřednících ÚSC.

Výběrové řízení pak § 7 odst. 1 zákona o úřednících ÚSC vyžaduje jednak pro jmenování do funkce vedoucího úřadu a vedoucího úředníka, jednak pro vznik pracovního poměru úředníka zařazeného v krajském úřadě, v magistrátu Hlavního města Prahy, v obecním úřadě obce s rozšířenou působností, v pověřeném obecním úřadě nebo v úřadě městského obvodu či městské části, kterému je svěřen výkon působnosti pověřeného obecního úřadu.

Pro vznik pracovního poměru referenta na obecním úřadě obce I. typu tedy není nutné výběrové řízení a postačí veřejná výzva. Ani na těch nejmenších obcích však není možné přijmout úředníka takzvaně „napřímo“, bez vyhlášení veřejné výzvy. Veřejná výzva musí splňovat zákonné náležitosti podle § 6 zákona o úřednících ÚSC.

Jak vybrat mezi zájemci o pracovní místo?

V případě konání výběrového řízení na krajích a obcích vyššího typu posuzuje uchazeče o místo úředníka výběrová komise. U veřejné výzvy se výběrová komise nesestavuje. To dává starostovi poměrně značnou volnost při výběru uchazeče.

Jak uvádí komentář k zákonu o úřednících ÚSC od autorů Kláry Pondělíčkové a Víta Štátného, pro posouzení zájemců na základě veřejné výzvy k přihlášení zájemců o uzavření pracovní smlouvy není stanoven žádný závazný způsob. Hodnocení a následující výběr zájemce, se kterým bude uzavřena pracovní smlouva, jsou tedy plně v působnosti vedoucího úřadu, kterým je právě starosta.

Ustanovení § 6 odst. 8 zákona o úřednících ÚSC výslovně říká, že pracovní smlouvu lze uzavřít pouze se zájemcem, který splňuje předpoklady a podmínky stanovené ve veřejné výzvě a podal úplnou přihlášku. Jinak zákon neobsahuje žádná konkrétní kritéria, na jejichž základě by měl vedoucí úřadu vybírat v případě, že se o místo přihlásí více zájemců.

Dominik Hrubý, legislativní analytik

Jak postupovat při údržbě památného stromu?

Mnohé české obce se mohou pyšnit památným stromem, který se nachází na jejich území. Status památného stromu sebou však vedle nezanedbatelné prestiže nese také přísná pravidla jeho ochrany. Bohužel, i památný strom může být kvůli přírodním vlivům v neutěšeném stavu a ohrožovat bezpečnost ve svém okolí. Jak v takovém případě postupovat?

Památné stromy je podle zákona o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“) zakázáno poškožovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji; jejich ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil. Dále pak platí,

že zrušit ochranu památného stromu může orgán ochrany přírody jen z důvodu, pro který lze udělit výjimku ze zákazů u památných stromů.

Ohledně výjimek ZOPK stanoví, že v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad

zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje výjimku na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, orgán ochrany přírody.

Pokračování na straně 7

Jak postupovat při údržbě památného stromu?

Pokračování ze strany 6

O vyhlášení památného stromu rozhoduje (s výjimkou území národních parků, chráněných krajinných oblastí, národních přírodních rezervací, přírodních rezervací, národních přírodních památek, přírodních památek a jejich ochranných pásem) pověřený obecní úřad. Pověřený obecní úřad rozhoduje také o zrušení ochrany památných stromů, vydává souhlasy k ošetřování památných stromů a povoluje výjimky ze zákazů u památných stromů.

Podle ZOPK jsou působnostmi stanovené tímto zákonem krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, pověřenému obecnímu úřadu, obecnímu úřadu, magistrátům statutárních měst nebo úřadům městských částí hlavního města Prahy výkonem přenesené působnosti.

Je tedy nutné obrátit se na příslušný pověřený obecní úřad buď s žádostí o vydání souhlasu k ošetření památného stromu, nebo v případě, že památný strom svým stavem skutečně zásadně ohrožuje bezpečnost osob a majetku, požádat o zrušení ochrany památného stromu a následně požádat obecní úřad o povolení k pokácení dřeviny podle ZOPK.

Dominik Hrubý, legislativní analytik

Ministr dopravy chce řešit obavy starostů ze zvýšené tranzitní dopravy

Mýtné bylo předmětem jednání představitelů SMS ČR s ministrem průmyslu a dopravy Karlem Havlíčkem, které se uskutečnilo 6. března. Ministr deklaroval, že chce řešit obavy starostů, jež pramení ze zvýšené tranzitní dopravy přes obce při objíždění zpoplatněných komunikací. Přislíbil společné setkání s Policií ČR a spolupráci na monitoringu v kritických oblastech, které vyplývají z interního šetření SMS ČR. Jedná se zejména o úseky kolem I/20, I/35 a I/50.

Jak si obce poradily s navýšením tranzitní dopravy? Dopravním značením!

Lednové rozšíření mýtného systému na dalších 800 kilometrech silnic I. třídy sice celorepublikovou pohromu nezpůsobilo. Přesto však vyvolalo lokální problémy s objížděním placených úseků tranzitní dopravou. Vypravili jsme se do dvou obcí Pardubického kraje, které se v mnohaletém a marném očekávání dostavby dálnice D35 rozhodly utlumit tranzitní dopravu tak, že zavedly omezující dopravní značení. V následujícím rozhovoru starostové Zdeněk Seidl z obce Časy a Pavel Kohout z Opatovic nad Labem vysvětlují, jak při tom postupovali i jak se jejich opatření zatím osvědčilo.

Jaká je dopravní situace ve vašich obcích?

Zdeněk Seidl (ZS): Obec Časy protíná silnice I. třídy a úzká komunikace III. třídy vedoucí paralelně s nedokončenou D35. V minulosti ji proto využívalo mnoho kamionů.

Pavel Kohout (PK): Opatovice nad Labem leží na silnici II. třídy mezi Hradcem Králové a Pardubicemi, která dlouhodobě sloužila tranzitní dopravě jako paralela k I/37 spojující tato města.

Obě obce se proto rozhodly iniciovat zavedení dopravního značení omezujícího tranzitní dopravu. Koho bylo potřeba s žádostí oslovit?

ZS: Obrátili jsme se na dopravní policii a magistrát města Pardubice, který má komunikace II. a III. třídy v gesci.

PK: Žádost jsme směřovali na pardubickou pobočku Ředitelství silnic a dálnic, která ji podala na Ministerstvo dopravy. Komunikovat jsme museli i s firmami, které sídlí přímo v obci, nebo v jejím okolí.

Jak jste žádost odůvodnili?

ZS: Nejpádnějším argumentem bylo zvýšení bezpečnosti veřejné dopravy a chodců.

PK: Podmínkou pro zavedení omezujícího značení byla existence objížděné trasy po komunikaci vyšší třídy. Vedle bezpečnosti jsme žádost odůvodnili i zlepšením kvality života v obci a udržitelností technického stavu místních komunikací a budov.

Jak dlouho proces trval od žádosti po realizaci a jaké byly finanční náklady?

ZS: Celý proces trval dva až tři měsíce. Již v době projednávání žádosti s úředními orgány jsme oslovili firmu, která nám dopravní značení navrhla a připravila. Proto jsme po vydání rozhodnutí mohli obratem umístit značky. Celkové náklady na značení činily přibližně 75 tisíc korun, z toho 70 tisíc připadlo na výrobu značek.

PK: Dva a půl roku. Díky koordinaci s výstavbou D35 nám ale nevznikly žádné finanční náklady, které byly započítány do nákladů na dálnici.

Jak jste s novým opatřením spokojeni?

ZS: Pomocí kamerového systému obecní policie, která na dodržování zákazu dohlíží, značení skutečně pomohlo.

PK: Značení pomohlo částečně. Není to zátařas. Z pohledu zákona je velice náročné prokázat, že daný kamion je tranzitní doprava. Například pokud kamion v obci jízdu přeruší, přestává být tranzitem, čehož část řidičů zneužívá.

Děkujeme Vám za rozhovor a sdílení zkušeností.

**Rozhovor vedli
krajská manažerka Kristýna Vodrážková
a legislativní analytik Otakar Bursa**

Milí čtenáři. V novém seriálu postupně představí předse-
dové krajských Sdružení místních samospráv ČR témata,
kteřá momentálně pálí samosprávy v jejich regionech.

Jihomoravský kraj

Naše téma

Kvůli umělým bariérám mezi kraji přišli občané o důležité autobusové linky

Obyvatelům některých obcí v Jihomoravském kraji chybí autobusové spoje, na něž byli zvyklí i 40 let a které jezdily přes více krajů. Že přestanou jezdit, na to je nikdo dopředu neupozornil. Přišlo to zčistajasna. Autobusy prostě najednou na zastávkách nezastavily. Zdá se, že představitelé krajů to moc neřeší. Nekomunikují ani mezi sebou a nebýt starostů, kteří na situaci upozornili krajské SMS ČR, kdo ví, jestli by vůbec někdo problém otevřel. Téma představuje předseda krajského SMS ČR a starosta obce Nová Lhota Antonín Okénka.

O co jde?

V minulém roce se na krajské předsednictvo SMS ČR obrátilo několik obcí s prosbou o pomoc při komunikaci s krajem. Ukázalo se, že v souvislosti se zaváděním integrovaného systému veřejné dopravy v kraji Vysočina přišly některé jihomoravské obce o autobusové spoje. Tyto linky přitom jezdily po stejné trase i více jak 40 let. Denní rytmus občanů se jim tak plně přizpůsobil. O zrušení se starostové i lidé dozvěděli tak, že autobus v zastávce najednou prostě nezastavil. Je nutné konstatovat, že integrovaný dopravní systém v kraji je skutečně dobrý a dokáže reagovat na požadavky občanů nebo nás starostů. Jak se však ukázalo, problém je s těmi linkami, které pokrývají několik krajů. Situace došla dokonce tak daleko, že úředníci krajů dostali téměř zákaz komunikovat s postiženými obcemi. Minimálně navíc spolupracují a o dopravě nekomunikují ani mezi sebou, jak při snaze o řešení problému zjistili představitelé obcí. A to dokonce ani hejtmané.

Jaká je aktuální situace?

Krajské SMS ČR přizvalo na jednání předsednictva zástupce „postižených obcí“. Při diskuzi se ukázalo, že problém může být obsáhlejší, a v podobné situaci se zřejmě nachází více obcí, a to především z periferií Jihomoravského kraje na hranicích s krajem Vysočina i Zlínským krajem. Na další jednání krajského předsednictva jsme pozvali zástupce společnosti, která v Jihomoravském kraji vytváří jízdní řády, zástupce dotčených obcí z Jihomoravského kraje a kraje Vysočina. Nečekali jsme, že už při tomto jednání bychom došli k jednoznačnému závěru nebo řešení. Musím ale konstatovat, že diskuze byla velmi zajímavá, někdy i bouřlivá. Bohužel se potvrdilo, co jsme si asi všichni mysleli. Že vše je o penězích. Prostě kraj nechce platit kraji. Proti tomu stojí občan, který je na jednu autobusovou linku zvyklý celý život a kterou mu teď zrušili. Považujeme za velkou chybu, že kraje tímto způsobem vytvářejí umělé hranice, každý si hájí svůj integrovaný systém a už tu chybí snaha tyto integrované krajské systémy propojovat!

Co dál?

Na základě dosavadních jednání jsme zformulovali jakési cíle. Tím prvním je, aby si kraje uvědomily, že občas svým jednáním vytvářejí umělé bariéry mezi občany. Chceme, aby mezi sebou začali Jihomoravský kraj a jeho sousedé v oblasti dopravy a propojování integrovaných krajských systémů lépe komunikovat. Tím druhým cílem je uspořádat na přelomu jara a léta kulatý stůl, ke kterému by měli zasednout odpovědní zástupci krajů. Rádi bychom s nimi diskutovali právě o dopravní obslužnosti periferních oblastí.

Středočeský kraj

Haló! Máme nové služby pro obce

O možnostech čerpání dotací a nových službách SMS ČR se dozvěděli účastníci setkání Snídaně pro starosty, kterou uspořádalo krajské SMS ČR, MAS Lípa pro venkov a firma Foxconn v druhé polovině února v Kutné Hoře. Krajská manažerka Martina Jiříková představila projekt Autorská práva jednoduše. „Obce už nemusí počítat amplióny, aby věděly, kolik mají zaplatit na rozhlasových poplatcích. Nemusí se bát ani kontroly na plesu,“ vysvětlila s tím, že díky dohodě mezi SMS ČR a kolektivními správci si obce nyní mohou své autorské poplatky vyřešit jednoduše. Dále řekla, že neméně zajímavým počinem je i projekt Obec 2030 společnosti ČEZ, jenž se zaměřuje na energetickou úsporu v obecních budovách. Manažerka je připravená poskytnout bližší informace, které zájemci naleznou rovněž na webových stránkách SMS ČR.

MJ

SMS ČR jezdí jednat do členských obcí. Lépe se tak dozví, co je pálí

Zástupcům předsednictva SMS ČR se osvědčilo za představiteli členských obcí vyjždět. Na různých místech pořádají zasedání, která jim přinášejí zpětnou vazbu o tom, jaké problémy regiony právě pálí. Začátkem února navštívili Ondřejov, kde se dozvěděli například o marné snaze zastihnout lékaře v ordinaci, jež je neustále zavřená. Na oplátku si starostové vyslechli informace z krajského úřadu, rady SMS ČR a novinky o dalších službách SMS ČR, projektech Autorská práva jednoduše a Obec 2030. Příští setkání se uskuteční v Kamýku nad Vltavou.

Martina Jiříková

Obce chystají pozemky pro výstavbu domků. Chtějí tak zamezit odlivu obyvatel

Pozemky na výstavbu rodinných domů připravují zastupitelé na severu Plzeňska. Zájem o ně mají hlavně místní. „Jedná se o mladé rodiny nebo jednotlivce, kteří žijí v bytových domech nebo ještě u rodičů,“ sdělil starosta obce Žihle František Procházka. V jeho vesnici žije v současnosti 1320 obyvatel. Jejich počet ale každoročně klesá. „Cenu pozemku hodláme přizpůsobit především možnostem zájemců. Chceme lidi ve vesnici udržet. Pro samotnou obec ale půjde spíše o prodělečnou akci,“ doplnil starosta. V současné době se řeší napojení na inženýrské sítě, které by mohlo začít na počátku letních prázdnin.

Roman Svoboda

Kraj hodlá udržet v krajině každou kapku vody

Až čtyři miliony korun rozdělí kraj v programu Retence vody v krajině. Podpořit chce zejména projekty zaměřené na zadržování vody v krajině. Jde totiž o jednu z možností, jak snížit dopady sucha na životní prostředí. Dotační titul má dvě části. „První je zaměřená na výsadbu dřevin, které pomáhají udržet vodu jak v přírodě, tak na veřejných prostranstvích, a také na obnovu nebo zakládání větrolamů,“ uvedla radní Radka Trylčová. Druhá část podporuje například obnovu přirozených toků, starých nebo i vybudování nových tůň. Zájemci mohou podat žádost od 1. dubna a SMS ČR vítá, že opravdu nejde o apríl.

Roman Svoboda

CHKO Žďárské vrchy oslaví 50 let. Hodlá se také více zaměřit na zemědělskou půdu

Plán péče v CHKO Žďárské vrchy, která letos oslaví 50. výročí od založení, byl tématem setkání zástupců CHKO se starosty obcí v Křižánkách. Ředitel správy CHKO Václav Hlaváč seznámil přítomné s termínem konference, která se uskuteční ve dnech 6. až 7. října a bude zahájena v Senátu. Upozornil i na to, že 22. června bude otevřen Dům přírody Žďárské vrchy v Krátké, ale i na mnoho dalších zajímavých akcí. Řekl také, že připravovaný plán péče o CHKO pro období od roku 2021 se zaměří na dosud nechráněnou volnou krajinu, a to hlavně zemědělskou, která zatím v plánu nebyla. „Ze zákona nemá správa CHKO kompetence ovlivňovat chování zemědělců a regulovat hospodaření tak, jako to může dělat v lesích. Chceme zemědělskou krajinu dostat mezi priority, abychom chování zemědělských subjektů mohli ovlivňovat. Jde nám o ekologickou stabilitu a o to, aby krajina plnila přírodní funkce detence vody,“ uvedl Václav Hlaváč. CHKO také navrhuje obcím vypovídání pachtovních smluv a nabízení půdy ekologickým zemědělcům. Diskutovalo se rovněž o zájmových chovech zvěře a postupu CHKO při jejich povolování. Starostům byly prezentovány dobré i špatné příklady zpevňování polních a lesních cest i zachovávání venkovského charakteru veřejných prostranství v obcích.

Koroptev polní patří mezi téměř vymizelé druhy naší zemědělské krajiny.

Zdroj: <https://pixabay.com/cs/photos/search/koroptev/>

Seniorům má v případě nouze pomoci projekt IN.FObálka

Bezpečí seniorů a práci záchranářů má posílit projekt Moravskoslezského kraje „IN.FObálka“. O co jde? Seniori vyplní informace o svém zdravotním stavu, užívaných lécích, uvedou kontakt na své blízké. Obálku pak uloží na místo označené přiloženým magnetem nebo samolepkou tak, aby ji záchranáři v případě nouze jednoduše našli.

Obálky se doporučuje ukládat do lednice, která je jednoduše identifikovatelná a v případě požáru v ní obálka vydrží nejdéle. Starostové obcí i samotní občané si nápad pochvalují. „Je to skvělé řešení, jak se dostat k důležitým informacím zvláště u těch lidí, kteří žijí sami,“ uvedla krajská předsedkyně SMS ČR Regína Vřeská, která se do projektu se svou obcí také přihlásila. Nápad si chválí i občané, kteří službu využili.

Projekt zařadil náměstek hejtmána pro sociální oblast Jiří Navrátil. Vysvětlil, že má zejména zjednodušit a zefektivnit práci záchranářům. Do projektu se přihlásila i řada členských obcí SMS ČR. Kraj rozděl kólem 61 tisíc obálek.

Daniel Stuchlík

Uhelným regionům hrozí kolaps, upozorňuje petice

Na dlouhodobě neudržitelný stav uhelných regionů Karlovarského a Ústeckého kraje upozorňuje petice, pod kterou sbírá od loňského roku podpisy senátor ze Sokolova Miroslav Balatka. Uhelným regionům v důsledku útlumu a ukončování těžby uhlí hrozí sociálně-ekonomický kolaps. Zaniknou totiž tisíce pracovních míst, což může přinést drastický propad životní úrovně. „A to se stane, nezačne-li se vláda problémy našich krajů vážně zabývat,“ vysvětluje senátor důvod petice, která má na problém upozornit vládu.

Petici upozorňující na alarmující stav uhelných regionů Karlovarského a Ústeckého kraje podporují poslanci a senátoři z dotčených krajů, stejně jako i obě krajská zastupitelstva. Vláda však požadavky podle senátora i nadále ignoruje. „Potřebujeme deset tisíc podpisů, aby ji projednal Senát,“ řekl Miroslav Balatka. Podle jeho slov v platbách za emisní povolenky jen z Karlovarského kraje odchází přibližně dvě miliardy korun ročně. „To jsou obrovské peníze. V přepočtu na obyvatele odvádíme podstatně více než z jiných oblastí v republice, ve kterých není tolik průmyslu. Tyto peníze také znamenají, že tu dýcháme prach a exhalace a že tu máme jako uhelný region horší životní prostředí,“ doplnil. Podpisové archy jsou dostupné na více než 40 místech. Zájemci je najdou na úřadech na Sokolovsku, v Karlových Varech, Chebu, Teplé, Mariánských Lázních, Mostě či Chomutově. Petiční archy jsou rovněž dostupné online na webu www.miroslavbalatka.cz.

Roman Svoboda

Volnočasové aktivity v obcích lze podpořit i přímou podporou dětí

Také dostáváte žádosti o příspěvky od organizací, které provozují volnočasové aktivity pro děti a mládež? Nebaví vás posílat je několika organizacím a zdlouhavě přitom vybírat, které a jakou částkou podpoříte? Lze to vyřešit i jinak. Dejte příspěvek přímo rodičům.

Jednoduché zásady pro poskytování příspěvku na volnočasové aktivity pro děti od tří let po ty, které ukončily školní docházku, vytvořila pro žadatele Hoříněves, jež je dlouholetým členem SMS ČR. Na základě dokladu o zaplacení aktivity obdrží rodič na každé dítě 1000 korun na školní rok. Novinku obec začala realizovat v tomto školním roce a podle reakcí rodičů má pozitivní dopad.

Obec Hoříněves se k tomuto kroku rozhodla i na základě diskriminačního přístupu organizací, které v případě neposkytnutí finančního příspěvku občany znevýhodňovaly. Samospráva si tak ušetřila čas při posuzování žádostí organizací a vytvořila transparentní a spravedlivý systém. Příspěvek lze samozřejmě použít i na aktivity organizací působící v obci.

Helena Kuthanová

Liberecký kraj

Petiční archy proti rozšíření dolu Turów už jsou v Bruselu. Je na nich skoro 13 tisíc podpisů!

Bez mála 13 tisíc podpisů se podařilo posbírat na petiční archy proti rozšíření dolu Turów. Bruselu je předali krajský radní Jiří Löffelman a zástupce Libereckého kraje při Evropské unii Pavel Branda. Petiční výbor Evropského parlamentu rozhodl, že se tématem bude mimořádně zabývat již na nejbližším zasedání.

O co jde?

Na Liberecku dnes rychlým tempem mizí místním lidem voda ve studních i v krajině, která je obklopuje. Mnoho z nich se bez pitné vody ocitá už nyní. Na vině není jen sucho, které kvůli klimatické krizi trápí Českou republiku. Hlavním viníkem je těžba v nedalekém polském velkolomu Turów, do něhož voda z české strany hranice ve velkém odtéká.

Negativní dopady dolu Turów na životní prostředí

Dolování uhlí v Turówě s sebou nese řadu negativních doprovodných jevů, které už dnes trápí lidi na české straně hranice. Po rozšíření by trpěli ještě větší prašností a hlukem, navíc by hrozila ztráta pitné vody až pro 30 tisíc obyvatel Libereckého kraje. Hrozilo by také vysychání krajiny, kde by pak těžko přežily rostliny i živočichové. Značně a nenávratně by byly poškozeny celé místní ekosystémy. Polsko i těžební společnost PGE jako provozovatel dolu však odmítají poskytnout kompenzace za dopady na životní prostředí ČR. Odmítají také úpravu záměru tak, aby měla menší dopad na naše území. Záměr zároveň nepočítá ani se zajištěním náhradního zásobování pitnou vodou.

Mezi podporovateli petice jsou Greenpeace Česká republika a europoslanci Stanislav Polčák, Martin Hojsík MEP a Anna Cavazzini.

Petra Černá, zdroj: <https://www.stopturow.cz/>

Ústecký kraj

Vybrané obce na Ústecku zahájí cestu k energetické soběstačnosti

Podobnou cestou jako některé obce v Olomouckém a Jihomoravském kraji se plánují vydat obce na severozápadě Čech. Umožní jim to Ústecký kraj, který v rámci celokrajského konceptu Smart Region ustavil Pracovní skupinu pro města a obce, v jejímž rámci se mj. setkávají zástupci obcí spolu s iniciátory a realizátory koncepčních a moderních řešení.

Prvním výstupem spolupráce, do které je Sdružení místních samospráv zapojeno spolu se zástupci Ústeckého kraje nebo místní akční skupiny Český sever, jsou semináře, jež se zaměří na téma Energeticky soběstačná obec. „Díky těmto seminářům se do světa chytrých řešení koenečně naplno zapojí v duchu konceptu chytrého venkova – nejen chytrých měst – také menší obce,“ myslí si o smyslu aktivit krajský manažer SMS ČR Marek Komárek. Podle něj by to mohlo změnit dosud spíše negativní náhled starostů malých obcí na celokrajské aktivity (když např. při realizaci programu RE:START byla dosud podle starostů reálně zapojována jen velká města). Na zmíněné úvodní semináře plynule naváže tvorba koncepce na míru každé zapojené obci. Obce mohou kromě energetické oblasti řešit také místní ekosystém nebo posilovat místní komunitu.

Pořadatelé připravují také druhý ročník konference Smart Region v Chomutově. Na této platformě předali minulý rok zástupci Litoměřic, Děčína a např. i vybraných slovenských měst své zkušenosti s chytrou veřejnou správou všem aktivním starostům bez ohledu na velikost spravované obce. Od zástupců Pracovní skupiny pro města a obce zazněla jasná vize v podobě zapojení všech 354 obcí napříč celým krajem. I všichni tři přítomní členové krajského předsednictva SMS ČR z Háj u Duchcova, Malých Žernosek i Dolních Zálezel se shodli na potřebě komplexního řešení rozvoje v minulosti zdevastovaného kraje včetně zapojení samospráv. Nejvíce potěšujícím faktem pak zůstává, že výzvu k zapojení do výše zmíněných koncepčních a moderních řešení využívá stále více starostů i těch nejmenších obcí.

MK

Zlínský kraj

Kde budou nakupovat občané bez řidičských průkazů a maminky s dětmi v kočárku?

Téměř ve 40 procentech obcí Zlínského kraje schází občanům prodejna potravin. Někde se je snaží nahradit pojizdými prodejny. Ani ty ale nemohou kamenné obchody plnohodnotně zastoupit. Nad problémem se pozastavuje i předsednictvo SMS ČR, které si na svém posledním setkání položilo otázku, kde budou nakupovat občané bez řidičských průkazů a maminky s dětmi v kočárku?

Předsednictvo navrhuje Zlínskému kraji, aby připravil dotační titul pro obce do 1500 obyvatel s jednou prodejnou potravin, nebo město s místní částí splňující podmínku max. 500 obyvatel s jednou prodejnou v této místní části. Dotace by podle SMS ČR mohla pokrýt 50 procent nákladů, přičemž druhou polovinu by dotavala obec. Uznatelné náklady by zahrnovaly mzdy (vč. odvodů), úhradu medií a energií i investice do modernizace prodejny. Příjemcem dotace má být podle sdružení provozovatel obchodu prodávající potraviny a smíšené zboží denní spotřeby.

Předsednictvo SMS ČR Zlínského kraje žádá Zlínský kraj rovněž o osvětu, která by veřejnosti prostřednictvím regionálních médií vysvětlila význam prodejen pro místní komunitu. Navrhuje také iniciování legislativní úpravy, kdy budou obchodní řetězce odvádět do fondu pro podporu malých prodejen poplatků za účelem kompenzace negativních dopadů činnosti řetězce na daném území.

Renata Štachová

Dny malých obcí navštívilo v Praze a Olomouci téměř 800 starostek a starostů

Sdružení místních samospráv ČR, Svaz měst a obcí ČR a Spolek pro obnovu venkova ČR navrhnu společný pozměňovací návrh k odpadové legislativě, který povede k lepšímu třídění. Na Dnech malých obcí v Olomouci to oznámil předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

Na akci se starostky a starostové dozvěděli zejména aktuální informace především z oblastí rozvoje venkova, financování a dotační politiky nejen od zástupců ministerstev, ale i organizací zastupujících venkovské samosprávy. Setkání pro zástupce samospráv z celé republiky se uskutečnilo po 53. na konci února v Praze a začátkem března v Olomouci.

Tradiční odborná konference Den malých obcí se koná dvakrát ročně již od roku 1995. Jejím spolupořadatelem je i SMS ČR. Akci navštívilo téměř 800 starostek, starostů a dalších zástupců obcí z celé republiky.

red

Soutěž Vesnice roku 2020 odstartovala slavnostním vyhlášením

Podmínky 26. ročníku celostátní soutěže Vesnice roku podepsali na Dnech malých obcí zástupci vyhlášovatelů soutěže – předseda Svazu měst a obcí ČR František Lukl, místopředseda Spolku pro obnovu venkova Eduard Kavala, náměstek ministryně pro místní rozvoj David Koppitz a náměstek ministra zemědělství Pavel Sekáč.

VESNICE ROKU
V PROGRAMU OBNOVY VENKOVA

Pro zájemce o účast v soutěži se uskutečnily motivační semináře, na kterých se dozví, jak připravit prezentaci obce, co vše se hodnotí, jak hodnocení probíhá či jaká ocenění se udělují. Na tyto, ale i další otázky odpoví nejen zástupci vyhlášovatelů a spoluvyhlašovatelů soutěže, ale také představitelé oceněných obcí. Semináře se konají na území celé republiky. Aktuální termíny naleznete na webových stránkách www.vesniceroku.cz.

Soutěž Vesnice roku v Programu obnovy venkova se za posledních pětadvacet let stala fenoménem českého, moravského a slezského venkova. Každoročně se soutěže účastní více než dvě stovky obcí z celé republiky.

red

Těším se opět na skvělé osobnosti a příklady dobré praxe, říká Tomáš Pavelka z hodnotitelské komise soutěže Vesnice roku

Tomáš Pavelka je manažer SMS ČR v Olomouckém kraji. Druhým rokem je také ve stejném kraji v týmu hodnotitelů soutěže Vesnice roku. Zastupuje v něm Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP). Věřící, že soutěž Vesnice roku může obyvatele přihlášených obcí motivovat k větší pospolitosti.

Proč by se obce měly hlásit do soutěže Vesnice roku?

Účast obce může být dobrým motivátorem, který povzbudí činnost a pospolitost obce. Mohu potvrdit, že komise nenavštěvuje jen vyšperované obce, kde by neexistovaly problémy a vše bylo jako z obrázku. Každá obec má něco jedinečného, co může být oceněno, a i když ocenění nepřijde, je účast dobrou zkušeností. Když jsme s naší obcí několik let soutěžili, vnímal jsem každý ročník také jako příležitost dostat zpětnou vazbu a mít termín, do kterého se musí dodělat i to, co se dlouho odkládalo.

Vloni jste se účastnil bodování coby člen krajské hodnotitelské komise. Jaké to bylo a jaká byla vaše role?

Znám dobře soutěž z praxe soutěžící vesnice, zkušenost z opačné strany byla pro mne nová. Hodnotící týden byl náročný, ale zároveň skvělý, plný inspirace, debat, poznávání i humoru. Zastupuji v týmu hodnotitelů Svaz knihovníků a informačních pracovníků, hlavní slovo mám

u udělování Diplomu za moderní knihovnické a informační služby. Hodnotící komise je tým, který tvoří zástupci jednotlivých vyhlášovatelů a spoluvyhlašovatelů soutěže, tedy odborníků na oblasti, které se v soutěži oceňují. Na hlavních oceněních se chceme jednomyslně shodnout, na ostatních většinově s nutným přihlédnutím k názoru odborníka z řad členů komise.

Co vás při hodnocení soutěže nejvíc zaujalo, rozesmálo a na co se těšíte letos?

První den hodnotícího týdne jsem byl jako nový člen komise „pokřtěn“ při cvičném hasičském útoku. Mladí hasiči nám předvedli, jak se správně útok provádí, a následně nás překvapili, když jsme si měli jako komisaři vylosovat svou úlohu v jednotce a další útok provést. Zaujalo mne, jak jsou obce živé, kolik aktivních lidí a spolků v mnoha místech funguje. Potvrdil jsem si, že je vše o lidech ve vesnici, jejich vizi a ochotě se zapojit. Ať už jde o vedení obce nebo ostatní obyvatele. Těším se, že tento rok poznám další skvělé osobnosti a příklady dobré praxe.

red

Z obce Náklo v Olomouckém kraji: Starosta chce dětem vrátit hanácké nářečí. Vydal proto učebnici hanáčtiny

Starosta Nákla Marek Ošťádal miluje hanáčtinu. V hanáckém nářečí vyrůstal, mluvil, později zpíval s kapelou Stracené Ráj, také bavil posluchače rádia v přibězích Pepina z Hané. Právě pro svou lásku k rodnému nářečí ale začal také pozorovat, že se hanáčtina vytrácí a zejména malé děti už ji neumí používat. I proto se rozhodl s týmem spolupracovníků vydat učebnici hanáčtiny pro nejmenší. Co se mnohé školy snažily děti odnaučit, má pomoci tato nová, krásně ilustrovaná a vtipná publikace dětem zase vrátit. Od března je na světě a nyní už putuje do škol v regionu.

Příklad dobré praxe

Pane starosto, vy jste rodilý Hanák? Podle vašeho příjmení bych tipovala, že určitě.

Je to tak, moje máma je z Luděřova a táta z Mezic. Oba rodiče včetně prarodičů a všech ostatních příbuzných mluvili hanácky, takže jsem měl pro hanácký původ ty nejlepší podmínky. Mé příjmení je skutečně typicky hanácké. Pochází ze starého hanáckého slova, které by se dalo přeložit jako „stýdět se“, což se ke mně i trochu hodí (smích).

Co vás přimělo k tomu vydat učebnici hanáčtiny pro nejmenší?

Mělo to dlouhý vývoj. Pamatuji si, že když jsem byl malý kluk a téměř všechny děti v mém okolí mluvily hanácky, nás za nářečí ve škole trestali. Když jsme potom založili kapelu, brali jsme zpívání písniček v hanáčtině jako jakousi rebelii a svým způsobem byli i velmi hrdí na to, že jsme Hanáci. Po vydání CD a následných vystupováních na koncertech nás ale začali lidé oslovovat a chválit za to, co pro nářečí děláme. Tehdy nám to došlo. Že hanáčtina už není tak běžným jazykem, jaký jsme byli v minulosti zvyklí běžně slyšet a že děti v naší vesnici už vůbec hanácky nemluví. Byli jsme rádi, že děláme to, co děláme a rozhodli se, že jinak než v rodném nářečí už zpívat nebudeme.

Ted' jste trochu předběhl to, na co jsem se ještě chtěla zeptat. Víme, že se kromě starostování a psaní učebnice pro děti věnujete také muzice a jste basák i zpěvák v kapele Stracené Ráj, kterou proslavila právě i ta hanáčtina, ve které zpíváte...

Nikdy nám nešlo o to stát se slavnou českou kapelou, a na rady, že nám to škodí, jsme nedbali. V té době jsme se rozhodli šířit zanikající hanácké nářečí. A pak přišel ještě Pepin z Hané a možnost prezentovat nářečí v regionálním rádiu. Byl jsem za tuto možnost velmi rád, protože to byl další způsob šíření našeho nářečí. Ani to však nepomohlo zánik hanáčtiny zvrátit. Přemýšlel jsem, co se dá ještě udělat, aby se to změnilo. Aby malé děti nepřestávaly mluvit tradičním jazykem. Došel jsem k tomu, že ta vazba se přerušuje právě ve škole, kde se učí mluvit spisovně. Tak vznikla myšlenka napsat učebnici hanáčtiny pro prváky a druháky. Vodu na mlýn pak při-

nesl Mikroregion Litovelsko, který projevil zájem podpořit to, co bude přínosem pro zachování regionálních tradic. A projekt byl na světě.

Odkud pocházejí texty a kdo všechno se na jejich tvorbě či úpravě podílel? Máte i nějakého „odborného garanta“, který hlídá správnost hanáčtiny, nebo jste sám tím odborníkem?

Na přípravě knihy jsme organizačně spolupracovali se starostou z Haňovic Arnoštem Voglem. Jeho manželka Olga Voglová je autorkou převážné většiny básniček a říkadel. Kvízy a hádanky připravila zase ředitelka haňovské školy Ivana Králová, která už měla s výukou hanáčtiny zkušenost, protože se snažila kroužek hanáčtiny v místní škole vést. Já jsem v podstatě navrhl, jak bude knížka vypadat a opatřil ji příběhem Lojzika. Tím korektorem a člověkem, který hlídal správnou výslovnost a pravopis, byl Josef Fantula z Mezic. Ve svém důchodovém věku se začal hanáčtinou a jejím pravopisem zabývat a napsal i Hanácký slovníček z naší oblasti Mezic a okolí.

Jednotlivé kapitoly mají velmi pěkné i vtipné příběhy, za nimi následují hanácká slovíčka, doplňovačky či jiné úkoly a básničky. Myslím, že děti bude knížka bavit. S kým jste její uspořádání konzultovali?

Vycházeli jsme z běžně dostupných jazykových učebnic pro nejmenší a pak jsme to udělali po svém. Paní učitelky Králová, Grabovská a Barabášová dohlížely na to, zda je všechno pro děti opravdu vhodné. Většinou bylo (smích).

Knížka je krásně barevná a má i nádherné obrázky. Kdo je jejich autorem?

Autorkou ilustrací je malířka Ivana Foréťová, obrázky vybarvila grafička Ivana Machačíková. Je v tom spousta hodin práce a někdy nebylo jednoduché vše skloubit s harmonogramem realizace projektu. Výsledek ale vypadá skvěle.

Kde všude bude učebnice hanáčtiny k mání?

Původním cílem bylo vydat dost knih pro všechny školy v regionu Hané. Chtěli jsme vyzvat učitele, kteří umí hanácky, anebo i dobrovolníky, aby zavedli ve školách a na vesnicích či ve městech nepovinné kroužky hanáčtiny a děti přiměli neopouštět toto krásné nářečí. To se prozatím úplně nepovedlo. Ale uvidíme. Snažíme se to dotáhnout k vysněnému cíli.

Kolik času vám práce na publikaci zabrala?

Mnoho (smích). Ale to je asi jedno. Důležité je, co to přinese a jestli to mělo smysl. Vyčítal bych si, kdyby se to nezrealizovalo. A jestli šlo jen o další marný pokus, jak nářečí zachránit, to se ukáže až v budoucnu. Myslím si ale, že i kdyby byla úspěšnost jen u jednoho malého dítěte, stálo to za to.

Vraťme se ještě ke kapele Stracené Ráj, o které už byla řeč a ve které se vaše milovaná hanáčtina krásně vyjímá v osobitých textech. Je pro vás muzika a psaní odreagováním od úřadování v samosprávě? A jak všechno stíháte?

Řekl bych, že poslední dobou je odreagováním čím dál víc. Svět se mění a co bylo dobré dříve, nyní nestačí. Tlak je čím dál větší a požadavky někdy nereálné. Zavřít se ve zkušebně s partou kamarádů a vymyslet novou písničku, která bude dělat lidem radost, je pak ten nejlepší relax (smích).

Rozhovor vedla Marie Šuláková